

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2011 m. rugsėjo 16 d.
įsakymu Nr. 3D-690

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „PARAMA
VERSLO KŪRIMUI IR PLĖTRAI“ SUPAPRASTINTOSIOS ĮGYVENDINIMO 2011 METAIS
TAISYKLĖS (KAIMO GYVENTOJO INDIVIDUALIOJO VERSLO KŪRIMAS IR (ARBA)
PLĖTRA)**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ supaprastintosios įgyvendinimo 2011 metais taisyklės (kaimo gyventojų individualiojo verslo kūrimas ir (arba) plėtra) (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 473/2009 (OL 2009 L 144, p. 3), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2011 m. liepos 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 679/2011 (OL 2011 L 185, p. 57), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-839; 2009, Nr. 43-1667), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076 (toliau – Programa), ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. 41-1562; 2009, Nr. 21-834) (toliau – Administravimo taisyklės).

2. Taisyklės taikomos pareiškėjams, pateikusiems paramos paraiškas nuo 2011 m. spalio 3 d. iki 2011 m. lapkričio 30 d., kai paramos prašoma kaimo gyventojų individualiojo ne žemės ūkio verslo, nusteigiant įmonės, kūrimui ir (arba) plėtrai.

3. Taisyklės netaikomos, kai paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ (toliau – Priemonė) prašoma naujai pelno siekiančiai labai mažai įmonei steigti arba veikiančios ar naujai įsteigtos pelno siekiančios labai mažos įmonės veiklai ir (arba) plėtrai.

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

4. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

BPD – Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumentas.

EB – Europos Bendrijos.

ES – Europos Sąjunga.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

SAPARD – Specialioji žemės ūkio ir kaimo plėtros paramos programa.

5. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Bendrosios išlaidos – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto rengimo ir įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su fizinio ar juridinio asmens įprastine veikla ir išlaidomis; statinio projekto (įskaitant ekspertizę) rengimo išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų įsigijimo išlaidos; išlaidos, susijusios su konsultavimu dėl frančizės ne žemės ūkio srityje sukūrimo.

Didžiausiasis įkainis – Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 (Žin., 2007, Nr. 78-3158; 2008, Nr. 122-4638; 2009, Nr. 125-5414), nustatytas įkainis, pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

Kaimo gyventojas – fizinis asmuo, kuris ne mažiau kaip vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo nuolatine gyvenamąją vietą deklaruoja kaimo vietovėje.

Projektas – visuma dokumentų, kuriuose nurodomi verslo plane (projekto apraše) numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose ir tam tikrose duomenų bazėse esama informacija ir pinigų suma numatytiems projekto tikslams pasiekti.

Projekto kontrolės laikotarpis – penkerių arba septynerių metų laikotarpis nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi projekte numatytų įsipareigojimų. Septynerių metų terminas taikomas tuo atveju, kai Projektų atrankos komisijos rekomendacijoje skirti paramą nurodoma, kad projektas turi būti įtrauktas į rizikingų projektų sąrašą.

Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse, kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI IR VEIKLOS SRITYS

6. Priemonės bendrasis tikslas, specialieji ir veiklos tikslai apibrėžti Programoje.

7. Pagal Priemonę remiamos veiklos sritys:

7.1. pirmoji veiklos sritis – ne žemės ūkio veikla, įskaitant:

7.1.1. su žemės ūkiu nesusijusių paslaugų Lietuvos Respublikos teritorijoje teikimą;

7.1.2. produktų, išskyrus bioetanolį ir kitus biokurui, maistui ir pašarams priskiriamus produktus, patenkančius į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priedą (toliau – Sutarties I priedas), nedidelės apimties gamybą. Parama neteikiama produktų gamybai, kai galutinis gaminamas, numatytas gaminti produktas yra bioetanolis ar kitas į Sutarties I priedą patenkantis biokurui, maistui ar pašarams priskiriamas produktas, kurių gamybai parama teikiama pagal Programos I krypties priemones;

7.2. antroji veiklos sritis – tradicinių amatų puoselėjimo veikla, įskaitant:

7.2.1. vieno ar kelių tradicinių amatų kūrimą ir plėtrą;

7.2.2. tradicinių amatų centrų plėtrą (pelno siekiančius projektus). Parama ne pelno siekiantiems (viešojo pobūdžio) projektams, pagal kuriuos steigiami tradicinių amatų centrai ir (arba) plėtojama jų veikla, teikiama pagal Programos priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“.

8. Pagal Priemonę remiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 1 priede. Viename projekte gali būti numatyta kelių remiamų veiklos rūšių ir (arba) tradicinių amatų kūrimas ir (arba) plėtra.

9. Pagal Priemonę neremiamų veiklos rūšių sąrašas pateiktas Taisyklių 2 priede.

IV. PARAMOS DYDIS

10. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant tik į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

11. Finansuojama iki:

11.1. 65 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, išskyrus Taisyklių 11.2 punkte nurodytą atvejį;

11.2. 75 proc. visų tinkamų finansuoti projekto, teikiamo pagal antrąją veiklos sritį, išlaidų, tiesiogiai susijusių su tradicinių amatų kūrimu ir plėtra. Remiami tradiciniai amatai, kurie nurodyti Tradicinių amatų klasifikacijos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 3D-481 (Žin., 2008, Nr. 102-3936) (toliau – Tradicinių amatų aprašas), ir sertifikuoti vadovaujantis Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo ir atestavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gegužės 21 d. nutarimu Nr. 529 (Žin., 2008, Nr. 66–2508) (toliau – Sertifikavimo taisyklės). Tradiciniams amatams, patenkantiems į neremiamų veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede, parama neskiriama. Tiesiogiai su tradicinių amatų puoselėjimo veikla nesusijusios, projekte, teikiamame pagal antrąją veiklos sritį, numatytos išlaidos finansuojamos Taisyklių 11.1 punkte nustatyta tvarka. Kai paramos kreipiamasi naujai tradicinių amatų puoselėjimo veiklai pradėti, tačiau tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us) pareiškėjas pateikia ne su paramos paraiška, o įsipareigoja pateikti vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu, Agentūra turi užtikrinti, kad iki paskutiniojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos pareiškėjui išmokėta paramos lėšų dalis sudarys ne daugiau kaip 65 proc. patirtų tinkamų finansuoti projekto išlaidų;

11.3. bendrosios išlaidos finansuojamos Taisyklių 11.1 punkte nustatyta tvarka, neatsižvelgiant į Taisyklių 11.2 punktą.

12. Didžiausia paramos suma vienam projektui – iki 207 168 Lt (dviejų šimtų septynių tūkstančių vieno šimto šešiasdešimt aštuonių litų).

13. Didžiausia paramos suma 2007–2013 metų laikotarpiui vienam paramos gavėjui pagal Programos investicines priemones negali viršyti 2 416 960 Lt (dviejų milijonų keturių šimtų šešiolikos tūkstančių devynių šimtų šešiasdešimt litų). Į didžiausią paramos sumą 2007–2013 metų laikotarpiui paramos gavėjui neįskaitoma parama, gaunama pagal Programos priemones „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“, „Naudojimasis konsultavimo paslaugomis“, „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“, „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“, Programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ pirmąją veiklos sritį „Nitratai direktyvos Nr. 91/676/EEB reikalavimų įgyvendinimas“ ir Programos IV krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės.

14. Parama pagal Priemonę turi būti skiriama atsižvelgiant į Taisyklių 11, 12, 13 ir 17 punktuose nurodytas nuostatas ir nepažeidžiant *de minimis* pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis reglamentu (EB) Nr. 1998/2006. Bendra pagalbos suma, suteikta tai pačiai įmonei ar asmeniui, negali viršyti 690 560 Lt (šešių šimtų devyniasdešimt tūkstančių penkių šimtų šešiasdešimties litų) per einamuosius ir dvejus ankstesnius jo mokestinius metus.

15. Didžiausia bendra pareiškėjo ir jo sutuoktinio pagal Programos investicines priemones gauta paramos suma turi atitikti Taisyklių 14 punkte nurodytus reikalavimus.

16. Pareiškėjas, paramos gavėjas projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones. Pakartotinai investicinės paramos pagal šią ar kitas Programos priemones galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą:

16.1. ne anksčiau kaip pateikus paskutinįjį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, išskyrus Taisyklių 16.2 punkte nurodytą atvejį;

16.2. pareiškėjai, dalyvaujantys įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2004–2006 metų plano priemonę „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ (toliau – PNŪ), pakartotinai paramos pagal Programos investicines priemones gali kreiptis tik jei iki paramos paraiškos pagal Programos investicinę priemonę pateikimo dienos įvykdė visas investicijas ir įsipareigojimus, susijusius su PNŪ, ir pateikė tai įrodančius dokumentus.

17. Jei pareiškėjas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisykles, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos Taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARAMOS GAVĖJAI

18. Paramos gali kreiptis kaimo gyventojas, kaip tai apibrėžta Taisyklių 5 punkto ketvirtojoje pastraipoje.

19. Paramos paraišką pareiškėjas teikia individualiai. Paramos paraiškos, pateiktos fizinio asmens kartu su partneriais, nepriimamos.

20. Paramos paraiška išregistruojama ir (arba) projekto finansavimas nutraukiamas, jei pareiškėjas mirė po paramos paraiškos pateikimo, tačiau prieš sprendimo skirti paramą priėmimą.

21. Paramos gavėjui:

21.1. netekus ilgalaikio profesinio darbingumo, jis savo visas teises ir pareigas, susijusias su parama, gali perleisti kitam asmeniui tik tuo atveju, jeigu pastarasis teisių ir pareigų perėmimo metu atitinka tinkamumo gauti paramą kriterijus;

21.2. mirus, paveldėtojas gali perimti visas teises ir pareigas, susijusias su parama, tik tuo atveju, jeigu jis teisių ir pareigų perėmimo metu atitinka tinkamumo gauti paramą kriterijus.

VI. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

22. Pareiškėjui parama negali būti teikiama, jei:

22.1. pareiškėjas neatitinka Taisyklių V ir VII skyriuose nustatytų tinkamumo gauti paramą kriterijų;

22.2. pareiškėjas paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose sąmoningai pateikė neteisingą informaciją;

22.3. pareiškėjas dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesnio projekto verslo plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių. Tokiu atveju jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol bus pašalinti veiklos trūkumai;

22.4. pareiškėjas, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką Agentūrai arba Ministerijai;

22.5. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

22.5.1. pareiškėjo, ketinusio gauti arba gavusio paramą iš SAPARD, Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, paramos teikimo ar paramos sutarties sąlygų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

22.5.2. paramos neskyrimo ar paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos;

22.5.3. pareiškėjo įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusio (-ių) su parama. Tokiu atveju pareiškėjas neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo dienos.

VII. TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ KRITERIJAI

23. Tinkamumo gauti paramą pagal Priemonę kriterijai:

23.1. paramos paraišką pateikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju Taisyklių V skyriuje ir neatitinkantis Taisyklių 22 punkte numatytų atvejų;

23.2. projektas atitinka Priemonės tikslus, apibrėžtus Programos I priede pateikto Priemonės aprašymo 3 skyriuje;

23.3. projekto veikla patenka į pagal Priemonę remiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 1 priede, ir nepatenka į neremiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede;

23.4. pareiškėjas užtikrina, kad projekte numatytos išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų, ES fondų, kitų tarptautinių programų ir fondų;

23.5. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui;

23.6. pareiškėjas tvarko ir (arba) įsipareigoja tvarkyti buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme (Žin., 2001, Nr. 99-3515), Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme (Žin., 2001, Nr. 99-3516; 2008, Nr. 79-3098) ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka bei vadovaujasi ir (arba) įsipareigoja vadovautis galiojančiais Verslo apskaitos standartais, skelbiamais viešosios įstaigos „Audito ir apskaitos tarnyba“ interneto svetainėje (www.aat.lt). Kartu su paramos paraiška pateikiami finansinių ataskaitų rinkiniai (pelno (nuostolio) ir balanso ataskaitos):

23.6.1. veiklą vykdančios ūkio subjektai pateikia ataskaitinių ir praėjusių ataskaitinių metų finansines ataskaitas;

23.6.2. nauji ūkio subjektai pateikia ataskaitinių metų finansines ataskaitas (jei yra) arba ūkinės veiklos pradžios balansą;

23.7. pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, iš projekte numatytos veiklos gautinas lėšas – kuris turi būti pagrįstas verslo plano (projekto aprašo) finansinių ataskaitų duomenimis ir nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos finansuojant projektą negali sudaryti daugiau kaip 90 proc. projekto vertės (su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM). Ne mažiau kaip 10 proc. projekto vertės (su PVM) turi sudaryti privačios pareiškėjo lėšos. Skolintos lėšos pagrindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, įrodančius paskolos suteikimo galimybę. Iki sprendimo skirti paramą priėmimo, jei projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, pareiškėjas Agentūrai turi pateikti pasirašytą paskolos sutartį ar susitarimą dėl paskolos suteikimo projekto daliai finansuoti arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Jei projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, sprendimas skirti paramą turi būti priimtas ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo projekto vertinimo pabaigos (Agentūros pranešimo apie Projektų atrankos komisijos priimtą rekomendaciją skirti paramą projektui įgyvendinti gavimo dienos). Pasibaigus projekto vertinimui ir Agentūros Projektų atrankos komisijai priėmus rekomendaciją skirti paramą projektui finansuoti, Agentūra apie tai turi informuoti pareiškėją ir priminti apie iki sprendimo skirti paramą priėmimo dienos privalomus pateikti dokumentus. Pareiškėjas, per 6 mėnesių laikotarpį nuo projekto vertinimo pabaigos (Agentūros pranešimo apie Projektų atrankos komisijos priimtą rekomendaciją skirti paramą projektui įgyvendinti gavimo dienos) nepateikęs nurodytų dokumentų, praranda teisę gauti paramą projektui įgyvendinti. Agentūra neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą. Pareiškėjas, iki paramos paraiškos pateikimo nevykdęs jokios ūkinės komercinės veiklos, ūkinės veiklos pradžios balanse nurodo turimas lėšas, skirtas veiklai vykdyti. Atsakomybė už nurodytas turimas lėšas tenka pareiškėjui;

23.8. pareiškėjas projekte numatytą ne žemės ūkio veiklą vykdo ir (arba) įsipareigoja vykdyti kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių. Savivaldybių centrai nepriskiriami prie vietovių, tinkamų paramai gauti;

23.9. projektas įgyvendinamas kaimo vietovėje, t. y. vietovėje, kurios gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių. Projektams, kurių įgyvendinimo vieta yra savivaldybės centras, parama neteikiama. Parama projektams, pagal kuriuos paramos prašoma remiamoms, Taisyklių 1 priede nurodytoms apgyvendinimo paslaugoms (nakvynės ir pusryčių paslaugoms), kurių įgyvendinimo vieta yra žemėje, priklausančioje sodo bendrijai, neteikiama. Jei projekte numatyta organizuoti mobiliųjų mažmeninės prekybos paslaugų laikinosiose prekyvietėse teikimą, pareiškėjo būstinė (biuras, pagrindinė parduotuvė, sandėliai ar pan.) turi būti įregistruota ir veikti kaimo vietovėje. Jei mažmeninė prekyba, kuriai organizuoti prašoma paramos, bus vykdoma parduotuvėse ar nuolatinėse prekyvietėse – jos turi būti įregistruotos ir veikti kaimo vietovėse;

23.10. nekilnojamasis turtas (pastatai, statiniai ir (arba) patalpos, kuriose numatyta įgyvendinti projektą ir (arba) kur įsikūrusi ir registruota pareiškėjo buveinė, žemė projekto įgyvendinimo vietoje), į kurią investuojama ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, pareiškėjo valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

23.10.1. pastatai, statiniai ir (arba) patalpos, kuriuose pagal projektą atliekami kapitalinio remonto darbai ir (arba) kuriame numatyta įgyvendinti projektą, priklauso pareiškėjui arba jo sutuoktiniui nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba yra nuomojami, arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos. Pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuomos ar kito teisėto naudojimosi jais sutartis Nekilnojamojo turto registre turi būti įregistruota iki sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

23.10.2. naujai statomi ir (arba) rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos priklauso pareiškėjui nuosavybės teise. Naujai statomi pastatai, statiniai ir (arba) patalpos negali priklausyti pareiškėjui su kitais asmenimis. Rekonstruojami pastatai, statiniai ir (arba) patalpos priklauso pareiškėjui nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise. Žemė po naujai statomais ir (arba) rekonstruojamais pastatais, statiniais ir (arba) patalpomis priklauso pareiškėjui arba jo sutuoktiniui nuosavybės teise, sutuoktinių bendrosios dalinės arba sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės teise, arba yra pareiškėjo nuomojama, arba kitaip užsitikrinamas teisėtas naudojimas ja ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos. Žemės nuomos ar kito teisėto naudojimosi ja sutartis, taip pat rekonstruojamų pastatų, statinių ir (arba) patalpų nuosavybės dokumentai Nekilnojamojo turto registre turi būti įregistruoti iki sprendimo skirti paramą priėmimo dienos;

23.10.3. tokiu atveju, kai Taisyklių 23.10.1 arba 23.10.2 punktuose minimas nekilnojamasis turtas (išskyrus naujai statomus pastatus, statinius ir (arba) patalpas) priklauso sutuoktiniui (-iams), pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą ir plėtoti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos;

23.10.4. tokiu atveju, kai Taisyklių 23.10.1 arba 23.10.2 punktuose minimas nekilnojamasis turtas (išskyrus naujai statomus ir (arba) rekonstruojamus pastatus, statinius ir (arba) patalpas) priklauso pareiškėjui ir (arba) jo sutuoktiniui su kitais asmenimis, pateikiamas rašytinis bendraturčio (-ių) sutikimas investuoti į jam (jiems) kartu su pareiškėju ir (arba) jo sutuoktiniu priklausančią turtą ir plėtoti verslo plane (projekto apraše) numatytą veiklą ne trumpiau kaip septynerius metus nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje dienos;

23.11. pareiškėjas įsipareigoja, esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesiam kaip penkerių arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerių metų laikotarpiui nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas, paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie tai pranešti Agentūrai. Reikalavimas apdrausti turtą gali būti netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šį faktą patvirtinančius oficialius skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Tokiu atveju pareiškėjas, teikdamas paramos paraišką, privalo įsipareigoti, jog, įvykus įvykiui, kurio metu buvo sunaikintas projekto lėšomis įsigytas ar sukurtas turtas, Agentūrai sugrąžins projekto įgyvendinimui skirtą paramos lėšų dalį;

23.12. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Agentūros sutikimo bent penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos nekeisti remiamos veiklos pobūdžio, projekto įgyvendinimo reikalavimų ir nuosavybės formos, neparduoti, neiškeisti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgytos nuosavybės, nenutraukti projekte numatytos vykdyti veiklos, nekeisti projekto įgyvendinimo vietos. Leidimą įkeisti turtą kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paramos paraiškoje kredito įstaigos suteiktą paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Už paramos lėšas įsigytas turtas negali būti įkeistas kitiems paskolas projektui įgyvendinti suteikusiems fiziniams ar juridiniams asmenims;

23.13. visos investicijos atitinka EB darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601; 2007, Nr. 129-5249), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. 90-2663; 2001, Nr. 54-1932);

23.14. investicijos atitinka gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos, maisto kokybės reikalavimus (šis reikalavimas netaikomas, jei numatytos investicijos neturi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi);

23.15. pareiškėjas verslo plane (projekto apraše), kuris yra Taisyklių 3 priede pateikiamos pavyzdinės paramos paraiškos formos sudedamoji dalis, įrodo, kad ūkio subjektas atitinka ekonominio tinkamumo įvertinimo rodiklių reikšmes, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-350 (Žin., 2009, Nr. 59-2335; 2010, Nr. 48-2364);

23.16. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

23.16.1. numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis statybos techninio reglamento

STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. 4-80; 2010, Nr. 158-8069), nuostatomis, parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys) ir statybos leidimas), Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška, arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą (tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas). Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus. Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. 50-1675), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis;

23.16.2. jei nėra galimybės Taisyklių 23.16.1 punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikacija ir projektuojamų statinių pagrindiniais matmenimis plane ir aukščiau, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, parengtas vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. 54-2153), nuostatomis, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinių pagrindimo skaičiavimai). Jei pareiškėjas Taisyklių 23.16.1 punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame Taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

23.16.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

23.16.4. jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems paramos neprašoma, Taisyklių 23.16.1–23.16.3 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi;

23.17. pareiškėjas turi Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos, numatytos projekte, vykdymo pažymą, išduotą vadovaujantis Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos vykdymo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 373 (Žin., 2003, Nr. 1-31; 2009, Nr. 136-5967), arba verslo liudijimą, išduotą Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 (Žin., 2002, Nr. 112-4992; 2005, Nr. 138-4971), nustatyta tvarka. Jei paramos prašoma šeimos verslui plėtoti, su paramos paraiška pareiškėjas privalo pateikti verslo liudijimą ar kitą pagrindžiantį dokumentą, kuriame būtų įrašytas (-i) šeimos narys (-iai). Naujai pradėdamos ne žemės ūkio veiklos atveju Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualiosios veiklos, numatytos projekte, vykdymo pažymą arba verslo liudijimą pareiškėjas privalo pateikti ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

23.18. jei projekte numatyta vykdyti licencijuotą veiklą ar veiklą, kuriai vykdyti turi būti išduotas leidimas, arba jei projektas skirtas tradiciniams amatams puoselėti, pareiškėjas licenciją, leidimą arba pradėdamas naują tradicinių amatų puoselėjimo veiklą, tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatą (-us), išduotą (-us) vadovaujantis Sertifikavimo taisyklėmis, Agentūrai įsipareigoja pateikti ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu. Tautinio paveldo produkto (-ų) sertifikatas (-ai) turi būti išduotas (-i) pareiškėjui;

23.19. jei projekte numatyta vykdyti veiklą, susijusią su produkcijos, nurodytos Taisyklių 1 priedo 1.54 ir 1.57 punktuose, gamyba, ne mažiau kaip 50 proc. produkcijos turi būti gaminama pardavimui;

23.20. jei paramos prašoma mažmeninei prekybai vykdyti, kaip nurodyta Taisyklių 1 priedo 1.64–1.82 punktuose, parama netaikoma toms investicijoms, kurios susijusios su prekyba alkoholio ir tabako gaminiais. Pareiškėjas, besikreipiantis paramos minėtuose Taisyklių 1 priedo punktuose nurodytai veiklai plėtoti, turi įsipareigoti, kad prekyba alkoholio ir tabako produktais jam priklausančioje parduotuvėje ir (arba) prekybos vietoje nevykdoma arba vykdoma atskirtose patalpose, kurioms įrengti ir (arba) jas rekonstruoti ar kapitaliai remontuoti paramos neprašoma;

23.21. pareiškėjas yra kompetentingas projekte numatytos veiklos srityje, t. y. tenkinamas bent vienas iš šių reikalavimų:

23.21.1. yra įgijęs arba siekia įgyti (šiuo metu studijuoja) išsilavinimą, profesinę kvalifikaciją arba yra išklauses (šiuo metu studijuoja) švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo ar papildomos kompetencijos įgijimo programą (-as), susijusią (-ias) su projekte numatyta veikla, arba Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatyme (Žin., 1996, Nr. 84-2002; 2010, Nr. 137-7002) nustatyta tvarka jam yra suteiktas meno kūrėjo statusas už nuopelnus projekte numatytos vykdyti veiklos srityje;

23.21.2. ataskaitiniais ir (arba) einamaisiais metais iki paramos paraiškos pateikimo užsiima konkrečia, projekte numatyta ne žemės ūkio veikla;

23.21.3. įsipareigoja nuo sprendimo skirti paramą priėmimo projekto įgyvendinimo laikotarpiu kelti kvalifikaciją verslumo srityje, t. y. išklausti specializuotus kursus, susijusius su verslumo

ugdymu, ir pateikti tai patvirtinantį pažymėjimą iki projekto įgyvendinimo pabaigos (ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu);

23.22. pareiškėjas įsipareigoja ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje, taip pat apie savo rekvizitų pasikeitimus, įskaitant šeimines padėties pasikeitimus.

VIII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

24. Projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje ir negali viršyti 24 mėnesių nuo spendimo skirti paramą priėmimo dienos.

25. Projekte turi būti numatytos ir paramos paraiškoje nurodytos visos išlaidos, susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES tiesės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamomis finansuoti pripažintos ir būtinos projektui įgyvendinti išlaidos, neviršijančios numatyto paramos dydžio ir intensyvumo, patirtos laikantis Administravimo taisyklėse nustatytų pirkimo procedūrų. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiamas bent vienas komercinis pasiūlymas arba viešai tiekėjų pateikta informacija (internete, reklaminėje medžiagoje ir pan.).

26. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

26.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje;

26.2. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu, ir išlaidos, pareiškėjo patirtos įgyvendinant projektą. Tiek bendrosios, tiek projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, arba jei jos padarytos nesilaikant Administravimo taisyklėse nurodytų pirkimo procedūrų;

26.3. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo apskaitą ir kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtinamos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

27. Išperkamosios nuomos būdu įsigytas projektui įgyvendinti reikalingas turtas turi tapti paramos gavėjo nuosavybe iki projekto įgyvendinimo pabaigos. Jei įsigyjamos teisės aktų nustatyta tvarka privalomos registruoti naujos motorinės kelių transporto priemonės, vidaus vandenų transporto priemonės ir (arba) kita įranga ir (arba) technika, nurodyta tinkamų finansuoti išlaidų sąraše, pateiktame Taisyklių 28 punkte, buvo įregistruota juridinio asmens, vykdančio šių transporto priemonių ar kitos įrangos ir (arba) technikos pardavimo veiklą, vardu, pareiškėjas turi pateikti to juridinio asmens raštišką patvirtinimą, įrodantį, kad transporto priemonė ir (arba) kita įranga ir (arba) technika nebuvo eksploatuota.

28. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

28.1. projekte numatytai veiklai vykdyti skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių ir (arba) patalpų nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas. Projekte numatytai veiklai vykdyti

skirtų gamybinių ir kitų būtinų pastatų, statinių ir (arba) patalpų naują statybą, rekonstravimą ir (arba) kapitalinį remontą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

28.2. naujos technikos ir įrangos, baldų, skirtų projekto reikmėms, įsigijimas ir įrengimas projekto įgyvendinimo vietoje, prie kurių priskiriama:

28.2.1. kompiuterinė ir programinė įranga, pramoniniai spausdintuvai, daugiafunkciniai spausdinimo prietaisai;

28.2.2. motorinės kelių transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 29.3.1 ir 29.3.4 punktuose nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų kategorijas, klases ir joms priskirtus kėbulų tipų kodus, nustatytus vadovaujantis Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimais, patvirtintais Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 (Žin., 2008, Nr. 141-5606);

28.2.3. vidaus vandenų transporto priemonės (išskyrus Taisyklių 29.3.2 punkte nurodytus atvejus), atsižvelgiant į jų klasifikavimą, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksu (Žin., 1996, Nr. 105-2393), ir tik tais atvejais, kai projektas susijęs su paslaugų, nurodytų Taisyklių I priede, teikimu;

28.2.4. kita projektui įgyvendinti ir projekte numatyta veikla vykdyti būtina technika ir (arba) įranga, baldai;

28.3. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (apšvietimo, privažiavimo įrengimo sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, ribose, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, daugiamečių augalų įsigijimo ir kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

28.4. interneto svetainės sukūrimas;

28.5. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų suma be PVM negali būti didesnė kaip:

28.5.1. 7 000 Lt (septyni tūkstančiai litų), išskyrus Taisyklių 28.5.2 punkte nurodytą atvejį;

28.5.2. 10 000 Lt (dešimt tūkstančių litų), jei projekte numatyta veikla vykdyti skirtų gamybinių ir (arba) kitų būtinų pastatų, statinių ir (arba) patalpų nauja statyba, rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas, ir šioms išlaidoms kompensuoti prašoma paramos lėšų;

28.6. projekto viešinimo išlaidos, atliekamos vadovaujantis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. 48-1868).

29. Netinkamos finansuoti išlaidos:

29.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklėse nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 28 punkte;

29.2. trumpalaikio turto įsigijimo išlaidos, išskyrus naujų statybinių medžiagų įsigijimo išlaidas;

29.3. išlaidos, patirtos įsigyjant šias transporto priemones:

29.3.1. motorines kelių transporto priemones, priklausančias L kategorijai ar jai prilyginamas (mopedus, motociklus, triračius, keturračius motociklus, bagius, kartingus ir pan.), taip pat priklausančias M kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams (išskyrus autokatafalkus), N kategorijai priskiriamų kėbulų tipams, kurių kodai – BAE, BAF, BAG, BAH, BAM, BC, BD, BAN, BAR, BAS, G kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams, O kategorijai priskiriamas transporto priemones, kurių kodas – DD, ir specialiosios paskirties transporto priemones, kurių kodai – SA, SB, SC, SE, SH, SJ,

SN, SR, ST ir SZ, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose;

29.3.2. vidaus vandenų transporto priemonės, priskiriamas žvejybos laivams, mažiesiems laivams, pramoginiams laivams, sportiniams laivams, asmeniniams laivams (vandens motociklams), kaip nurodyta Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse;

29.3.3. visų tipų orlaiviams priskiriamus aparatus (mašinas), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme (Žin., 2000, Nr. 94-2918) ir kituose tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

29.3.4. žemės ir miškų ūkio traktoriai, R kategorijos traktorines priekabas ir S kategorijos prikabinamąsias mašinas, išvardytas Žemės ir miškų ūkio traktorių, jų priekabų ir prikabinamųjų mašinų atitikties įvertinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-685 (Žin., 2005, Nr. 4-84);

29.4. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant pirkimo procedūrų, nurodytų Administravimo taisyklėse;

29.5. išlaidos, viršijančios Ministerijos nustatytus didžiausiuosius įkainius. Jeigu pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra didesnė už nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius (ši nuostata netaikoma žemės ūkio paskirties statinių, statinių kaimo vietovėse ir kitų statinių naujos statybos ir (arba) rekonstravimo finansavimo atveju, kai pareiškėjas arba paramos gavėjas gali vadovautis statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, arba Ministerijos nustatyta pirkimų tvarka). Jei pagal pateiktus komercinius pasiūlymus išlaidų vertė yra mažesnė negu pagal nustatytus didžiausiuosius įkainius, finansuojama pagal pasiūlyme pateiktą kainą;

29.6. žemės pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos, išlaidos, susijusios su nuomos sutartimi, turto nuomos mokestis, palūkanų mokėjimo, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

29.7. gyvūnų, vienmečių augalų įsigijimo išlaidos;

29.8. išlaidos, padengtos naudojant finansų inžinerijos priemones, finansuotas iš ES struktūrinių fondų lėšų, taip pat paramos lėšas, finansuojamas iš kitų nacionalinių programų, ES struktūrinių fondų, bet kurio kito ES ir (arba) tarptautinio fondo lėšų;

29.9. paprastojo (einamojo) remonto išlaidos;

29.10. išlaidos reklamai, skirtai ne projektui viešinti;

29.11. išlaidos, skirtos prekybos vietoms nuolatinėse prekyvietėse ar parduotuvėms ne kaimo vietovėse įrengti (įskaitant naujų pastatų, statinių ir (arba) patalpų naują statybą, rekonstravimą, kapitalinį remontą, o parduotuvių įrengimo atveju – ir būtinos įrangos įsigijimą ir įrengimą ne kaimo vietovėse);

29.12. turtas, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

30. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35-1271) paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), visais atvejais yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

IX. PARAMOS PARAIŠKŲ PILDYMO, TEIKIMO, REGISTRAVIMO IR VERTINIMO TVARKA

31. Paramos paraiškos forma pateikiama Taisyklių 3 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

32. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

33. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine forma (surinkti kompiuteriu). Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos. Prie paramos paraiškos gali būti pateiktas elektroninis paramos paraiškos variantas (įrašytas į elektroninę laikmeną).

34. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūra pagal numatomą projekto įgyvendinimo vietą Administravimo taisyklėse nurodytais adresais. Paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti pateikti pareiškėjo asmeniškai arba per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

35. Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui ir (arba) įgaliotam asmeniui įteikiamas paramos paraiškos registravimą įrodantis raštas.

36. Turi būti pateikiamas vienas originalus paramos paraiškos ir reikalaujamų prie paramos paraiškos pridedamų dokumentų egzempliorius. Pateikiami paramos paraiškos ir jos priedų originalai turi būti įsegti į segtuvą.

37. Pareiškėjas privalo pasirašyti kiekvieną paramos paraiškos ir pridedamų dokumentų lapą.

38. Apribojimai, taikomi pareiškėjui, po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje ketinančiam pakeisti paramos paraiškoje nurodytus duomenis (numatytas investicijas ir prašomą paramos sumą), ar papildomos informacijos teikimo po paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje tvarka nustatyti Administravimo taisyklėse.

39. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Paramos paraiškos gali būti pradėtos vertinti nelaukiant paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos. Paramos paraiškos vertinimas negali trukti ilgiau kaip 3 mėnesius nuo jos užregistravimo Agentūroje dienos, kai atliekamas paramos paraiškų pirmumo vertinimas – ne ilgiau kaip 3 mėnesius nuo paramos paraiškų rinkimo laikotarpio pabaigos. Jei po paraiškų priėmimo termino pabaigos yra skiriama papildomų lėšų priemonei finansuoti, paraiškos, kurią finansuoti atsirado galimybė tik po papildomų lėšų skyrimo, vertinimas negali trukti ilgiau kaip 3 mėnesius nuo įsakymo dėl papildomų lėšų skyrimo įsigaliojimo dienos. Į 3 mėnesių paramos paraiškų vertinimo terminą neįskaičiuojami paklausimų pareiškėjui bei patikrų vietoje atlikimo terminai.

40. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas, kuris negali trukti ilgiau kaip 3 darbo dienas. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

41. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

X. PARAMOS PARAIŠKŲ PIRMUMO VERTINIMAS

42. Paramos paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

43. Projektų atrankos pirmumo kriterijai:

43.1. pareiškėjas nėra gavęs ES investicinės paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai (pagal BPD ir Programą);

43.2. prašoma paramos sertifikuotų tradicinių amatų, nurodytų Tradicinių amatų apraše, bet nepatenkančių į neremiamos veiklos rūšių sąrašą, pateiktą Taisyklių 2 priede, plėtrai;

43.3. įgyvendinus projektą sukuriama daugiau darbo vietų (ne mažiau kaip 3 metus po projekto įgyvendinimo pabaigos metų vidutinis metų sąrašinis įdarbintų darbuotojų skaičius ir (arba) verslo liudijime įrašytų asmenų skaičius turi būti ne mažesnis kaip nurodyta paramos paraiškoje);

43.4. projektas įgyvendinamas mažiau palankioje ūkininkauti vietovėje, nustatytoje vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-72 „Dėl mažiau palankių ūkininkauti vietovių“ (Žin., 2004, Nr. 34-1111), arba probleminiame regione, patenkančiame į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarime Nr. 112 „Dėl probleminių teritorijų“ (Žin., 2007, Nr. 15-555) pateiktą sąrašą;

43.5. pareiškėjas yra grįžęs iš emigracijos;

43.6. projekte numatyta vykdyti veikla – šeimos verslas (bent vienas kaimo gyventojas, veiklą vykdančio pagal verslo liudijimą ar individualiosios veiklos pažymą, pagalbininkas yra šeimos narys, t. y. sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas (rūpintojas).

44. Jeigu paramos paraiškoje ir (arba) jos prieduose nėra duomenų, leidžiančių nustatyti pareiškėjo atitiktį projektų atrankos pirmumo kriterijui, laikoma, kad pareiškėjas jo neatitinka.

XI. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS

45. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas ir teikia jas Agentūros Projektų atrankos komisijai (toliau – Komisija), kurios sudėtis tvirtinama Agentūros direktoriaus įsakymu. Į Komisijos sudėtį turi būti įtrauktas bent vienas Ministerijos atstovas ir socialiniai, ir (arba) instituciniai partneriai.

46. Komisija svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir dėl finansuotųjų arba nefinansuotųjų projektų priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą.

47. Sprendimas dėl paramos skyrimo ar neskyrimo įteisinamas Agentūros direktoriaus įsakymu. Apie priimtą sprendimą Agentūra informuoja Ministeriją per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos.

48. Priėmus sprendimą skirti paramą, pareiškėjas tampa paramos gavėju. Paramos sutartis nesudaroma.

49. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, pridėdama sprendimo išrašą ir sprendimo apskundimo tvarką.

XII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

50. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, rengia ir Agentūrai teikia nustatytos formos mokėjimo prašymą. Jei projekte numatytos statybos, jos turi būti vykdomos vienu etapu be tarpinių mokėjimų, tačiau jei technologiškai statybas galima išskirti į kelis etapus, gali būti teikiami keli mokėjimo prašymai. Jei numatyta kelių atskirų pastatų ir (arba) statinių statyba, ji gali būti vykdoma keliais etapais, ir mokėjimo prašymas teikiamas baigus kiekvieną statybų etapą.

51. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

52. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi užpildyti lietuvių kalba. Kita kalba užpildyti mokėjimo prašymai ir dokumentai nepriimami.

53. Paramos gavėjas turi pateikti vieną mokėjimo prašymo originalą, pažymėtą spaudu ORIGINALAS, ir vieną kopiją, pažymėtą spaudu KOPIJA, ir pridedamų dokumentų originalus, Agentūros darbuotojo patvirtintas kopijas. Pateikiami dokumentų originalai, kurie pažymėti atitinkamu spaudu, gražinami paramos gavėjui, o pasiliekomos patvirtintos spaudu TIKRA kopijos.

54. Mokėjimo prašymai turi būti pateikti laiku (paramos paraiškoje numatytais terminais), asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja Agentūra pagal projekto įgyvendinimo vietą Administravimo taisyklėse nurodytais adresais.

55. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą taikomos sankcijos, nustatytos Administravimo taisyklėse. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 60 darbo dienų nuo paramos paraiškoje nurodytų projekto įgyvendinimo etapų terminų. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami, išskyrus atvejus, nurodytus Administravimo taisyklėse ir šių Taisyklių 57 punkte.

56. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos paraiškoje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių.

57. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

58. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

59. Mokėjimo prašymų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Agentūra turi įvertinti mokėjimo prašymą ir pateikti Ministerijai pinigų užsakymo paraišką ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo ir užregistravimo Agentūroje dienos. Į šį terminą neįskaičiuojamas paklausimų paramos gavėjui bei patikrų vietoje atlikimo laikas.

60. Šiai Priemonei taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

61. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos paraiškoje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir

apmokėjimo įrodymo dokumentus ir (arba) jų kopijas, patvirtintas paramos gavėjo ar jo įgalioto asmens parašu.

62. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą).

63. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutiniojo mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti projekto išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

64. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

65. Paramos gavėjas Agentūrai projekto įgyvendinimo ataskaitas ir su projektu susijusios veiklos pagrindimo dokumentus teikia Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

66. Patikrų vietoje atlikimo tvarka nustatyta Administravimo taisyklėse.

67. Paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir pažeidžiant įsipareigojimus, numatytus Taisyklėse ir paramos paraiškoje, taikomos sankcijos, numatytos Administravimo taisyklėse.

68. Projektinių dokumentų saugojimo reikalavimai, Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtų sprendimų, veiksmų ar neveikimo, susijusių su projektu, pateiktų pagal Priemonę, administravimu, vertinimu, atranka ir mokėjimo prašymų administravimu, apskundimo tvarka ir kita Taisyklėse nenurodyta informacija pateikiama Administravimo taisyklėse ir kituose su projektu rengimu ir įgyvendinimu susijusiuose teisės aktuose.

69. Pasikeitus Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.
